

Становище на Комитета на регионите — „План за действие за конкурентоспособна и устойчива стоманодобивна промишленост в Европа“

(2014/C 114/05)

I. ПОЛИТИЧЕСКИ ПРЕПОРЪКИ

КОМИТЕТЪТ НА РЕГИОНИТЕ

1. смята, че стоманодобивната промишленост играе определяща роля за цялостната икономика на Европейския съюз и представлява стратегически сектор от най-голямо значение с пряко въздействие върху икономическото, социалното и екологичното развитие на всички държави — членки на Европейския съюз;
2. е на мнение, че бъдещето развитие на европейската стоманодобивна промишленост има пряко въздействие и върху регионалното и местното развитие, както и че наличието на конкурентоспособна и устойчива стоманодобивна промишленост е едновременно условие и фактор за възстановяването на икономиката в много европейски региони;
3. смята, че е от изключително значение да се прилага политика за подкрепа на автономна европейска стоманодобивна промишленост, за да се гарантира дългосрочната сигурност на доставките в Европейския съюз. За да запази автономността си, стоманодобивната промишленост трябва да покаже, че е готова да приеме предизвикателствата на бъдещето посредством иновации и екологосъобразност. Евентуална подкрепа от страна на ЕС може да послужи единствено за това да се даде посилен тласък на процеса на промяна, който стоманодобивната промишленост сама трябва да предприеме;
4. подчертава, че при трудния икономически контекст Европейският съюз, с неговата обща производствена мощност, надхвърляща 217 милиона тона стомана годишно, и реално производство, което представлява около 11% от световното производство, е изложен на проблемите, които възникват в международен мащаб — свръхкапацитет и слабо пазарно търсене;
5. с оглед на факта, че „търсенето на стомана зависи от икономическото и финансовото състояние на няколко ключови отрасли, които използват стомана — например строителният и автомобилният отрасъл“⁽¹⁾, се позовава на своите становища за индустриалната политика⁽²⁾ и становището относно „CARS 2020: План за действие за конкурентоспособна и устойчива автомобилна промишленост в Европа“⁽³⁾;
6. отбелязва, че строителството действително е един от ключовите сектори по отношение на потреблението на стомана, и че е целесъобразно да се даде приоритет на всичко, свързано с устойчивото строителство и енергийната ефективност, поспециално в рамките на това, което би могло да се нарече „реновиране на обществения сграден фонд“ и което би могло да бъде осъществено преди всичко в контекста на европейската програма за социални жилища, за която КР и Европейският парламент многократно са отправяли призови;
7. припомня, че в резултат от силното забавяне на икономическия растеж в промишлената дейност през последните няколко години много от 500-те производствени обекти в 23 държави членки бяха принудени значително да намалят производството, други бяха окончателно закрити и за съжаление бяха загубени около 40 000 работни места;
8. отбелязва, че тези икономически затруднения повлияха отрицателно върху икономическото и социалното сближаване в засегнатите територии;
9. признава, че е необходимо да има европейска стратегия за бъдещето на стоманодобивната промишленост като цяло;
10. счита, че е от съществено значение в този процес да участват пряко регионалните и местните власти, като се зачитат териториалните особености и потенциал и като се отчита фактът, че те са в най-добра позиция да оценяват икономическите и социалните предизвикателства и необходимостта от допълнителни инвестиции и тяхната жизнеспособност за създаване или запазване на работни места, както и да посочат възможни източници на такива инвестиции; те са и по-добре запознати с проблемите, свързани с оценката на въздействието върху околната среда;
11. застъпва виждането, че усилията за укрепване на конкурентоспособността на ЕС следва да се основават на принципа на прозрачност и на добри рамкови условия за предприятията. Европейската стоманодобивна промишленост може да се отличи от конкурентите си най-вече благодарение на отличните умения, способността за иновации и качеството;

⁽¹⁾ COM(2013) 407 final.

⁽²⁾ Становище на КР от 11 април 2013 г. относно „По-силна европейската промишленост за растеж и възстановяване на икономиката“, докладчик: Claude Gewerc (ПЕС/FR), CDR2255-2012_00_00_TRA_AC.

⁽³⁾ Проектостановище на КР (докладчик: Christian Buchmann (ЕП/АТ), CDR1997-2013_00_00_TRA_PA.

12. застъпва се за проактивна индустриална политика, насочена към развиване на конкурентоспособността на стоманодобивната промишленост на ЕС и, при възможност, защита или разширяване на съществуващите производствени обекти и увеличаване на работните места, по-специално чрез поставяне на акцент върху екологосъобразните преработка и рециклиране, така че секторът да не загуби познанията и уменията в областта на металургията, които неговите работници са придобивали в продължение на десетилетия;
13. поради това изисква да бъдат въведени протоколи за непрекъснато професионално обучение с цел повишаване на квалификацията на работещите в стоманодобивния сектор, наети на обекти, засегнати от реструктуриране;
14. изисква също така да бъдат взети допълнителни мерки за преквалификация на работниците, засегнати от затваряне или реструктуриране на обекти, като се увеличат възможностите за използване на структурните фондове чрез преразглеждане на Европейския фонд за приспособяване към глобализацията (ЕФПГ) и като се предложат програми, пригодени към индивидуалните нужди и към териториалните особености, като същевременно се запазят и оползотворяват техните умения, свързани с този сектор;
15. призовава за създаването на система за финансова помощ за районите, засегнати от реструктурирането или закриването на производствени обекти, насочена към преквалификация на работниците и икономическо диверсифициране, и основана на ресурси, които се предоставят от публични и частни икономически субекти;
16. акцентира върху необходимостта от възприемането на подход за координиране на всички публични власти при изготвянето и изпълнението на мерките за реструктуриране на стоманодобивната промишленост;
17. приветства създаването на група на високо равнище по въпросите на стоманодобива на европейско равнище, но изразява съжаление, че честотата на провеждане на заседания е определена на едно заседание годишно; предлага в групата да се включи един представител на Комитета на регионите, както и представители на регионалните и местните власти, с оглед на насърчаването на сътрудничеството и обмяна на информация и най-добрите практики сред основните заинтересовани участници в държавите — членки на ЕС;
18. освен това счита, че е необходимо да се предвиди извършването на оценка на плана за действие в рамките на 12 месеца от приемането му;
19. призовава за засилен социален диалог с цел преодоляване на кризата и пряко и непосредствено участие на социалните партньори в индустриалната политика като цяло и в европейската политика в полза на стоманодобивния сектор в частност;
20. отбелязва, че един цялостен индустриален модел, който се опира на иновации и значителни инвестиции в нови технологии, е предпоставка за устойчив растеж на Европейския съюз;
21. отбелязва, че европейската стоманодобивна индустрия трябва да предложи качествени новаторски продукти, които отговарят на пазарните изисквания и ѝ позволяват да се отличи от своите конкуренти. Този подход обаче изисква значителни инвестиции в скъпи видове производство или преработка и в научни изследвания и развойна дейност (НИРД);
22. счита, че е необходимо помощите за иновации да бъдат разширени върху всички дейности, свързани със стоманодобива. В този смисъл в рамките на програма „Хоризонт 2020“ трябва да се прилагат финансовите механизми на ЕИБ, за да се насърчи сътрудничеството в областта на научните изследвания, развойната дейност и иновациите между стоманодобивните предприятия и регионите, в които са разположени, за да се осигури стимул за устойчивостта и икономическата дейност;
23. отново призовава за инвестиране в умения и професионално обучение, за да се насърчат диверсификацията, специализацията и иновациите в стоманодобивния сектор, което да доведе до повишаване на конкурентоспособността му в бъдеще;
24. подкрепя усилията на Комисията да насърчава мерки за развиване на умения, както и целеви действие за заетост на младежите в стоманодобивния отрасъл, но изразява съжаление, че в съобщението на Комисията не се предлагат никакви мерки за насърчаване на трансфера на умения в рамките на отделните предприятия;
25. приветства факта, че в плана за действие се поставя акцент върху насърчаването на иновациите, насочени към развитие на по-чисти и по-ефективни по отношение на ресурсите и енергията технологии, за да се намалят разходите и да се спазват рамките на политиките на ЕС в областта на климата до 2030 г.;
26. приканва Комисията да насърчава на европейско равнище производството на стомана в електродръгови пещи, при което се отделят много по-малко емисии на CO₂ в сравнение с производството на стомана от желязна руда като основна суровина;

27. отново потвърждава подкрепата си за екологично-промишления подход, който е съсредоточен върху рециклирането на материали и контрола на потреблението на енергия;
28. във връзка с това подчертава, че стоманата подлежи в голяма степен на рециклиране, както и факта, че производството на стомана от скрап вместо от желязна руда намалява разходите за енергия с около 75% и спестява приблизително 90% от суровините;
29. отново заявява своята подкрепа за инвестиране в иновации, подобряване на условията за достъп до пазара, капитал, човешки ресурси и квалификации като стожери на стабилната индустриална политика;
30. насърчава Комисията да продължи да извършва оценка на регулаторните тежести, с които натоварва стоманодобивната промишленост, и да оценява тяхното въздействие върху конкурентоспособността;
31. подкрепя усилията на Комисията да започне обмислянето на начини за намаляване на производствените разходи за европейската стоманодобивна индустрия. Обсъжданията трябва да са насочени към иновации, енергийна ефективност и екологосъобразност.
32. подчертава по-специално необходимостта да се даде възможност на енергоемките промишлени отрасли да сключват дългосрочни договори за доставка на електроенергия, т.е. най-малко за 10-годишен период и с достатъчно строги клаузи за преразглеждане, за да се гарантират редовността на доставките в устойчива договорна рамка, контролът на разходите и оттам конкурентоспособността на отрасъла;
33. счита за необходимо да се развият мрежите за товарен превоз, което е от ключово значение за регионите, особено за периферните и трансграничните региони;
34. приветства предложението на Комисията за подкрепа на търсенето на произведена в ЕС стомана както в ЕС, така и извън границите му, най-вече чрез целенасочени действия за укрепване на търсенето в автомобилния сектор и в устойчивото строителство;
35. приканва Комисията да насърчи диверсифицирането на стоманодобивната индустрия, за да се намали зависимостта от търсенето и да се сведат до минимум произтичащите от това рискове;
36. подкрепя усилията за създаването на европейски стандарти за устойчиво производство на изделия от стомана за строителството и за въвеждането на сертифициране на качеството (със знака „SustSteel“), което може да доведе до увеличаване на добавената стойност и конкурентоспособността на европейските продукти;
37. припомня, че в интерес на икономическото и социалното сближаване в Европейския съюз и на конкурентоспособността на европейските предприятия на световния пазар е важно да се защитават европейските стандарти в областта на социалната политика, околната среда, опазването на климата, безопасността при работа и условията на труд;
38. подкрепя усилията на Комисията да действа с трети страни срещу неприятели търговски практики и да насърчава наред с другото равните изходни условия;
39. счита, че в дългосрочен план за отрасъла е важно да се гарантира свободна и отворена търговия със стомана и изделия от стомана и отбелязва, че въпреки усилията на Комисията за либерализация на международната търговия в рамките на СТО, оценките на промишлеността се основават на предположението, че приблизително 65% от световния пазар на стомана продължава да се сблъсква с протекционистки пречки от всякакъв вид;
40. споделя мнението на Комисията, че договарянето на двустранни търговски споразумения, по-специално договарянето на споразумения за свободна търговия (ССТ), може да бъде ключов инструмент за създаването на равностойни условия за предприятията в Европейския съюз;
41. призовава Комисията да се ръководи от принципа за реципрочност на стандартите в контекста на преговорите по споразумения, които се водят било на двустранна основа, било на равнището на СТО;
42. насърчава Комисията да не се колебае да прилага, когато е необходимо, категорично и решително мерките срещу неприятели търговски политики на трети държави, както и да модернизира постепенно инструментите си за търговска защита;

43. приканва Комисията да провери подробно дали системата „Surveillance 2“ дава поне същите гаранции за надзор и контрол върху нелоялните практики на субсидиране и дъмпинг, както системата за предварителен надзор върху вноса на някои железни и стоманени продукти (ЕС) № 1241/2009);
44. изразява освен това своята загриженост във връзка с продължителността на сроковете — средно две години, необходими на Европейската комисия, за да създаде антидъмпингови разпоредби, докато в случая на САЩ този срок е едва 6 месеца и призовава Комисията да предприеме необходимото, за да може да реагира по-бързо;
45. подкрепя Комисията в усилията ѝ да направи всичко, което е по възможностите ѝ, за да гарантира свободен достъп до първичните и вторичните пазари на суровини, по-специално до пазарите на желязна руда, коксови въглища и рециклируеми материали, и смята, че този свободен достъп е задължително условие, за да се гарантира конкурентоспособността на европейската стоманодобивна индустрия на световно равнище;
46. разглежда по-високата производителност, добрия инвестиционен климат и усилията за иновации като важни предпоставки за това стоманодобивната промишленост в ЕС да може да се развива и да оцелее в дългосрочен план. Освен това подобряването на енергийната ефективност също би бил подходящ път за намаляване на разходите за енергия, което може да допринесе за повишаване на конкурентоспособността;
47. отбелязва, че в съобщението на Комисията не се споменават логистичните разходи, свързани по-специално с морския транспорт, доставките на суровини, сигурността на доставките и икономическото развитие, свързано с пристанищните дейности;
48. споделя намерението на Комисията да положи усилия за по-добри рамкови условия, които са в основата на потенциала за растеж на стоманодобивната промишленост в Европейския съюз, включително сигурността на енергийните доставки и конкурентните цени на енергията, както и стимул за производство с по-икономично използване на ресурсите и по-ниски въглеродни емисии;
49. подкрепя всяка инициатива за гарантиране на надзора и контрола над пазарите на суровини, включително върху пазара на скрап, за да се води борба с незаконния износ на скрап;
50. призовава Комисията да направи анализ на ползите и разходите във връзка с предлаганите мерки за европейската стоманодобивна промишленост, както и да гарантира, че те не са в противоречие с други политики на ЕС, по-специално тези за защита на околната среда и климата и за устойчиво развитие;
51. смята, че обявените в плана за действие мерки за конкурентоспособна и устойчива стоманодобивна промишленост в Европа не са самоцел, а че трябва задължително да бъдат придружени от усилията на сектора да инвестира и да създава работни места в европейските производствени обекти;
52. отбелязва, че планът за действие в сегашния си вид не противоречи на принципите на субсидиарност и пропорционалност, доколкото съответства на член 173 от ДФЕС, който гласи, че ЕС е компетентен да осигурява подкрепа в областта на индустриалната политика;
53. настоява Комисията да използва, в съответствие с член 173 от ДФЕС възможностите, предоставени от Договора от Лисабон по отношение на индустриалната политика, особено като подема всякакви полезни инициативи, за да насърчава координацията на държавите членки във връзка с индустриалната политика, чрез установяване на насоки и показатели, организиране на обмен на най-добри практики и подготовка на необходимите елементи за периодичен надзор и оценка.

Брюксел, 28 ноември 2013 г.

Председател
на Комитета на регионите
Ramón Luis VALCÁRCEL SISO